

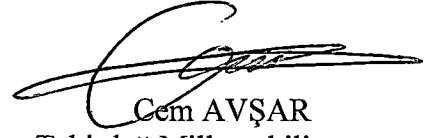

15804

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Yerel Yönetimler ve Şehircilik Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhan tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 02.09.2024

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Anayasa'da çalışma hakkı ve iş güvencesi aşağıdaki maddelerde düzenlenmiştir. Şöyle ki;
Madde 49 – Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.”

Madde 50 – Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. “Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.”

Madde 51 – “Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.”

Madde 54 – “Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler.”

Madde 55 – Ücret emeğin karşılığıdır. “Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.”

Bu Anayasa hükümleri, 4857 sayılı iş kanun ile ilgili yönetmeliklerde düzenlenmiş ve böylece çalışma hakkı ve iş güvencesi anayasal güvence altına alınmıştır.

Ülkemizde yaklaşık toplam çalışanların yarısı 17002 lira ile asgari ücretli olduğu, TÜRK-İŞ Ağustos ayı açlık sınırının 19 bin 271 lira, yoksulluk sınırının 62 bin 772 lira, enflasyonun TÜİK tarafından bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 69,80 olarak açıklandığı bu dönemde, asgari ücrete enflasyon oranında dahi ara zam yapılmamıştır. Hal böyleyken, bu durumdan çalışanlar, özellikle de güvencesiz çalışan işçi kesimi çok daha ağır etkilenmiştir.

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

15804

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Yerel Yönetimler ve Şehircilik Politikaları Başkanı

Doğal sonuç olarak, kamuoyunda çokça tartışılan ve basında sürekli yer alan; gerekçesiz ve tazminatsız işten çıkarma, kötü koşullarda çalıştırma, enflasyon ve hayat pahalılığına karşı özlük haklarında iyileştirme yapılmamasına karşın grev yapma, emek sömürüsüne karşı iş yavaşlatma ve bırakma gibi birçok eylem ortaya çıkmıştır. Bu durum karşısında sendikalar harekete geçmiş, ortak açıklamalar yapmış ve bazı sendikalar miting yapma kararı almıştır.

Buna rağmen Sayın Bakan Işıkhani açıklamalarda bulunmuş ve şu ifadeleri kullanmıştır; "Asgari ücrette herhangi bir artış olamayacak. Geçen aralık ayında da biz bunu ifade ettik. Göstergeler de çok olumlu geliyor. İnşallah Aralık ayında asgari ücreti belirlemek üzere bir araya geleceğiz."

Yine Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Şimşek'te dünyanın 5. en büyük enflasyonuna sahip olduğumuzu unutarak: "Gelişmekte olan ülkeler arasında en yüksek asgari ücret bizde", şeklinde beyanda bulunmuştur.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere çalışanın temel ücret politikasının dayandırıldığı asgari ücrette bu yıl herhangi bir iyileştirme olmayacaktır.

Bununla birlikte bir o kadar önemli olan bir başka konu çalışanların iş sağlığı ve güvenliği meselesidir. İŞİG Meclisi verilerine göre 2024 yılının ilk altı ayında en az 878 işçi hayatını kaybetmiştir. MESEM, mevsimlik tarım, kaçak madenler, fabrikalar, büyük inşaat projelerinde Temmuz ayında en az 144 işçi hayatını kaybetmiştir. Dört yıl önce yüzde 16.2 olan çocuk işçi oranı, 2023 yılı itibarıyla yüzde 21.1'e çıkmıştır. Yıllık ortalama 67 çocuk iş kazalarında hayatını kaybederken 2024'ün ilk 7 ayında bu sayı en az 45 olmuştur.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizde son 1 yılda toplu işten çıkarma, iş bırakma, grev, protesto vb. kaç eylem meydana gelmiştir? Bu olaylar karşısında ilgili düzenleyici ve denetleyici bakanlık sıfatıyla taraflarla bir görüşme gerçekleştirilmiş midir? İşçi ve işveren sendikalarının görüşlerine başvurulmuş mudur? Talepler hususunda gerekli bilgiler alınmış mıdır? Söz konusu talepleri karşılama konusunda bir girişimde bulunulmuş mudur?
2. Ülke genelinde son 1 yılda kaç çalışan işten çıkarılmıştır? Çıkarılma gerekçeleri nelerdir? Bu işlem hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak yapılmıştır? Söz konusu kişilere kıdem tazminatı, ihbar süresi ve yeni iş arama zamanı tanınmış mıdır? Bu yasal hakların tanınmaması sebebiyle yargıya intikal eden kaç vaka bulunmaktadır?
3. Anayasal bir hak olduğu halde sendika üyeliği veya üye olma girişimi sebebiyle işten çıkarılan çalışan var mıdır? Bu hususta tarafınıza ulaşan bir talep veya şikâyet bulunmakta mıdır? Şayet varsa konuyu düzeltmek ve mağduriyeti gidermek bakımından bir çalışmada bulundunuz mu?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

15804

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Yerel Yönetimler ve Şehircilik Politikaları Başkanı

4. İşçi işveren arası yaşanan anlaşmazlıkları çözmek üzere kurulan bir arabuluculuk sistemi var mıdır? Varsa çalışma usulü nedir? Bu güne kadar bu sistemle kaç uyuşmazlık çözülmüştür?
5. Anayasanın, “*Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.*” hükmü gereği ülkemizdeki enflasyon, açlık ve yoksulluk sınırı rakamları karşısında çalışanı korumak bakımından bir planınız var mıdır? Yeni asgari ücreti belirleme dönemine –yılsonu- kadar ara formül olması anlamında geçici bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
6. İş sağlığı ve güvenliğinin taşıdığı hayati önem göz önüne alınarak Bakanlığınızın konuyla ilgili düzenleyici ve denetleyici fonksiyonu gereği kamu veya özel sektörde ilgili yönetmelik hükümlerine göre iş sağlığı ve güvenliği nasıl sağlanmaktadır? Denetimler ne sıklıkta yapılmaktadır? Bu hususta bir takip ve kontrol mekanizmanız bulunmakta mıdır?
7. Ülkemizde çocuk işçi sayısı kaçtır? Bu durumun kök sebepleri nelerdir? Ön alıcı tedbir bakımından diğer ilgili paydaş kurumlarla işbirliğiniz var mıdır? Şayet yoksa bu hususta ortak bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?
8. Kötü yaşam koşullarında barınan ve emeklerinin karşılığını alamayan mevsimlik işçilerin hak ve menfaatlerini güvence altına almaya yönelik bir çalışmanız var mıdır? Bu hususta yeni bir yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA